

Antwoorden op schriftelijke vragen van het lid Vergeer (SP) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ingezonden op 13 mei 2005, kenmerk 2040514810)

1

Is het waar dat het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden een voorschot krijgt om de financiën op orde te brengen?ⁱ Zo ja, welk bedrag is hiermee gemoeid?

Het Rijksmuseum van Oudheden heeft van het in 2004 beschikte subsidie voor de jaren 2005 – 2008 een deel vervroegd bevoorschot gekregen. Van het oorspronkelijk in de jaren 2006 en 2008 te betalen subsidie is in totaal € 800.000 in 2005 vervroegd bevoorschot.

Aan de vervroegde bevoorschotting heb ik de voorwaarde verbonden dat het Rijksmuseum van Oudheden met ingang van 2005 zodanige bezuinigingen realiseert dat het museum in de jaren 2006 t/m 2008 kan volstaan met de oorspronkelijk beschikte subsidie verminderd met de vervroegd betaalde subsidievoorschotten.

2

Kunt u aangeven waarvoor deze financiële middelen waren bestemd, voordat zij werden ingezet om de financiën van het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden op orde te brengen?

Van deze financiële middelen was oorspronkelijk € 600.000 bestemd als bijdrage aan de exploitatie van het museum. De bestemming van dit bedrag blijft onveranderd. Het resterende bedrag van € 200.000 was bestemd voor de herinrichting van de afdeling Nederlandse archeologie van het museum. Van het laatstgenoemde subsidiebedrag heb ik de bestemming gewijzigd in een bijdrage aan de exploitatie. Dat is ook gebeurd met de bestemming van de subsidie ten bedrage van € 200.000 die het museum in 2005 ontvangt om de Nederlandse afdeling opnieuw in te richten.

3

Wat is uw oordeel over het gevoerde financiële beleid bij het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden?

De financiële uitkomsten van het gevoerde beleid van het Rijksmuseum van Oudheden geven een negatief beeld. Dit oordeel geef ik als subsidiegever op grond van de informatie die ik in die hoedanigheid ontvang. Voor het financiële management van het museum is de directeur/bestuurder verantwoordelijk. De Raad van Toezicht houdt daar toezicht op.

4

Bent u op de hoogte waardoor de financiële problemen van dit museum zijn ontstaan? Wordt er een onafhankelijk onderzoek ingesteld om te bepalen of er al dan niet sprake is geweest van mismanagement? Zo ja, op welke termijn? Zo neen, waarom niet?

Het financiële verloop van het museum tot en met het jaar 2003 is mij bekend. Het verloop in het jaar 2004 wordt momenteel bestudeerd aan de hand van de jaarrekening 2004, die onlangs is binnengekomen. Een definitief oordeel daarover kan ik pas geven nadat de jaarrekening 2004 is behandeld. Voorlopig volsta ik met de constatering dat de Stichting Rijksmuseum van Oudheden als zelfstandige organisatie cultureel ondernemerschap heeft getoond en daarbij in liquiditeitsproblemen is gekomen.

5

Bent u op de hoogte van het feit dat de ondernemingsraad vorige maand het vertrouwen in de directeur van het museum heeft opgezegd?

Ja.

6

Deelt u de mening dat het onwenselijk is, wanneer er ten gevolge van eventueel mismanagement, gedwongen ontslagen zullen vallen bij het personeel? Zo neen, waarom niet? Zo ja, bent u van plan iets te ondernemen om dit te voorkomen?

Het Rijksmuseum van Oudheden is een zelfstandige stichting. Het museum is in financiële problemen gekomen. Het is aan het bestuur van het museum, onder toezicht van de Raad van Toezicht, besluiten te nemen om de problemen op te lossen. Ik heb het museum in de gelegenheid gesteld acute financiële problemen op te lossen, opdat het de gehele financiële problematiek kan aanpakken. Dat deed ik in het belang van de continuïteit van het museum en in het vertrouwen dat de Stichting er in slaagt tot een gezonde exploitatie te komen. In dit kader heb ik voorwaarden gesteld met betrekking tot het te bereiken exploitatieresultaat. Het is onvermijdelijk dat het museum de exploitatie in overeenstemming brengt met de inkomsten, in casu met de beschikbare subsidie. Dit zal waarschijnlijk personele gevolgen hebben.

7

Wat zullen de gevolgen zijn voor het erfgoed dat dit museum beheert?

Ik verwacht geen gevolgen voor het beheer van de collecties. In een beheerovereenkomst zijn de verplichtingen vastgelegd met betrekking tot het beheer door het Rijksmuseum van Oudheden. De Inspectie Cultuurbehoud ziet er op toe dat het Rijksmuseum van Oudheden net als andere voormalige rijksmusea goed zorgt voor de collecties.

Ik verwacht evenmin gevolgen voor de toegankelijkheid van het museum en de collecties door het publiek, ondanks uitstel van de herinrichting van de afdeling Nederlandse archeologie. Ik zal er op toezien dat de publiekstoegankelijkheid onverminderd blijft.

8

Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat, wanneer er sprake is van mismanagement, de verantwoordelijken voor het beleid hun functie kunnen behouden, terwijl de reorganisatieplannen, opgesteld door het management, zullen leiden tot gedwongen ontslagen en / of gevolgen hebben voor het erfgoed?

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het toezicht op en het oordeel over het management van het museum en heeft de bevoegdheid de bestuurder/directeur te benoemen of te ontslaan. In algemene zin is het zo dat ook in rijks gesubsidieerde musea reorganisaties nodig kunnen zijn. De opvatting dat er in deze instellingen geen personele aanpassingen zouden behoren plaats te vinden, deel ik niet.

9

Kunt u een beeld geven van de gevolgen van de stijging van kosten, zoals verzekeringspremies en lonen, de algemene korting op de rijks subsidies en het schrappen van Melkert-banen voor de rijksmuseum?

De rijks subsidie aan de musea worden jaarlijks verhoogd in verband met loon- en prijsstijgingen. De stijging van lonen en prijzen wordt door het ministerie van Financiën jaarlijks vastgesteld voor de gehele gesubsidieerde sector. Ieder jaar wordt ook besloten in hoeverre de vastgestelde stijgingen daadwerkelijk zullen worden gecompenseerd door verhoging van de subsidie.

De subsidie aan de rijks gesubsidieerde musea bestaat globaal uit drie onderdelen: een deel dat besteed wordt aan lonen (80% van de totale subsidie exclusief de huur), een deel dat besteed wordt aan materiële kosten (20% van de totale subsidie exclusief de huur) en een deel ten behoeve van de huur van rijksgebouwen.

In de afgelopen vier jaren zijn deze drie onderdelen als volgt gecompenseerd:

- *de loonbijstellingen zijn volledig uitgekeerd, zodat volledige compensatie is ontvangen voor de algemene loonontwikkeling in Nederland;*
- *de huurverhogingen van rijksgebouwen zijn volledig gecompenseerd;*
- *de prijsbijstellingen zijn deels uitgekeerd.*

ⁱ NRC Handelsblad, 4 mei jl., 'Voorschot op subsidie OCW, Leids museum krijgt steun van ministerie'